

Nr 414

Av herr **Antonsson m. fl.**, om svensk forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område inom de s. k. underutvecklade länderna.

Förslagen i statsverkspropositionen om ökade svenska bidrag till internationell hjälp har mottagits väl av den svenska folkopinionen, som särskilt under senare tid i många sammanhang uttalat sig för en utvidgning av denna verksamhet. Samtidigt konstateras att våra insatser fortfarande är små i förhållande till behovet ute i världen och i betraktande av de mycket vittsyftande förslag till hjälpaktioner, som framförts av organisationer och enskilda i vårt land. Den politiska oron i många av världens underutvecklade områden och den växande kunskap som svenskarna förvärvar om dessa länders förhållanden kan väntas framkalla fortsatta krav på ökning av våra bidrag.

I det statsfinansiella läge som förutses för de närmaste åren blir det synnerligen angeläget att alla insatser koncentreras på de nyttigaste ändamålen och att den verksamhet som bedrivs med statsmedel är effektiv och väl planerad. Vad den internationella hjälpen beträffar är det dessutom viktigt att svenska aktioner får sådana former att de ökar vår goodwill inom länder, vilka väntas få växande betydelse såsom handelspartners i framtiden. En sådan gynnsam återverkan på vår egen ekonomi ökar våra möjligheter att ständigt fortsätta att utveckla biståndsverksamheten.

Det synes sålunda vara av vikt att vi vid sidan av bidragsgivningen till Förenta Nationernas olika verksamheter i tid planerar även en utvidgning av den hjälp som nu lämnas på s. k. bilateral basis till vissa länder. Då de eftersatta ländernas kanske mest trängande behov avser experter och tekniskt kunnande, gäller det att undersöka vilka områden inom teknik, forskning och undervisning som främst bör komma i fråga för en utvidgad svensk biståndsverksamhet under de närmaste åren. Det är då att märka, att en av de starkaste hävstångarna till framåtskridande inom eftersatta områden är en rationalisering av jordbruket och livsmedelshanteringen. Därmed följer förbättring av näringsstandarden, frigörelse av arbetskraft till industriella företag och spridandet av grundläggande tekniska kunskaper inom ett stort skikt av befolkningen. Det svenska jordbrukets rationalisering har åstadkommit av energiska och framsynta jordbrukare i samarbete med en högtstående forsknings- och försöksverksamhet med stöd av staten.

Planer föreligger att nyttiggöra dessa forskningsresurser även internationellt. Förenta Nationernas jordbruks- och livsmedelsorganisation (FAO) kommer nämligen att under år 1960 särskilt ägna sig åt utsädesproblem i de eftersatta länderna, varvid Sverige skulle mottaga ett antal stipendiater för högskolemässig utbildning på växtförädlingens område. Det är att hoppas att denna plan förverkligas. Samtidigt kan dock ifrågasättas, om icke direkta

insatser av svenska experter inom jordbruksforskning och försöksverksamhet ute i de ifrågavarande länderna bör möjliggöras. Om dessa insatser koncentreras till en eller flera svenska institutioner eller stationer, som upprättas på basis av bilaterala avtal med mottagande land, bör vi kunna påräkna goda resultat för dess invånares välfärd med åtföljande gynnsamma inverkan på Sveriges relationer med landet i fråga.

I syfte att stimulera FN:s medlemsstater till sådana företag har FAO i sin senaste årsredogörelse (*The State of Food and Agriculture 1958*) gjort en speciell översikt över jordbruks- och livsmedelsproblemen i Afrika. På snart sagt varje sida i denna redogörelse framgår hur utvecklingen hämmas av den svåra bristen på vetenskapligt och tekniskt skolade experter. Det gäller veterinärmedicin och växtskydd, husdjurs- och växtförädling, lantmäteri, maskinprovning och maskinskötsel och över huvud taget alla de grenar där vi i Sverige har en kunnig stab att anlita till jordbrukets fromma.

Det ligger nära till hands att tänka sig en svensk forsknings- och försöksstation på jordbrukets område i något av de underutvecklade områdena, gärna i någon av de trakter där svensk missionsverksamhet bedrivs. Ett sådant företag kan väntas få god förankring i den svenska landsbygdsopinionen. Självfallet borde den föregående utredningen ske under medverkan av jordbrukets organisationer. Någon nackdel för vårt eget jordbruk genom avtappning av expertis till en sådan institution torde inte vara att vänta. Tvärtom vore det en fördel för vår forskning och försöksverksamhet att ha fast anknytning till ett land med helt olika naturförhållanden. Tjänstgöring vid en sådan betyder nämligen en stimulans på grund av den vidgade horisont och fördjupande kunskap som erbjuds.

Om man från svensk sida önskar ge ett gensvar på den mening som FAO:s rapport innebär, bör en utredning om en sådan institution snarast inledas. Det bör dock givetvis stå de sakkunniga fritt att överväga även annan utformning och annan placering av en direkt svensk teknisk biståndsaktion på jordbruks- och livsmedelsområdet. Det viktigaste är att en planläggning kommer i gång med tanke på det ökade behovet ute i världen och den växande svenska efterfrågan på praktiska och effektiva biståndsförslag.

Med hänvisning härtill hemställles,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en snabb utredning, företagen i samarbete med jordbrukets organisationer och avseende en svensk forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område inom de s. k. underutvecklade länderna.

Stockholm den 27 januari 1959

Johannes Antonsson

Carl Eric Hedin

Sigvard Rimås

Sigrid Ekendahl